

เรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

ประชาชนธรรมดาจะจับกุมผู้กระทำผิดได้หรือไม่ ?

โดยปกติแล้วการจับกุมผู้กระทำผิดนั้นเป็นอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ซึ่งคำว่า เจ้าพนักงานที่ว่านี้มีความหมายกว้างขวาง ขึ้นอยู่กับว่ากฎหมายในแต่ละเรื่องนั้น จะบัญญัติให้ใครเป็นเจ้าพนักงาน เช่น เจ้าหน้าที่สุดการ เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายสุดการ มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมความผิด เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าหนีภาษีเจ้าหน้าที่สรรพสามิต เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายสรรพสามิต มีอำนาจหน้าที่จับกุมความผิดเกี่ยวกับสรรพสามิต ฯลฯ เป็นต้น ส่วนตำรวจ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ นั้นจัดอยู่ในประเภทพนักงานฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่จับกุมความผิดได้ทุกประเภท แม้ว่าความผิดนั้น ๆ จะมีเจ้าพนักงาน โดยเฉพาะอยู่แล้วก็ตาม เช่น ความผิดตามกฎหมายสุดการ กฎหมายสรรพสามิต ตำรวจ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ก็ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมได้ สำหรับประชาชนหรือที่เรียกว่าราษฎรธรรมดา นั้น โดยปกติไม่มีอำนาจและหน้าที่ในการจับกุมผู้ใดได้ เพราะประชาชนธรรมดาไม่ได้เป็นเจ้าพนักงาน แต่อย่างไรก็ดีกฎหมายไม่ได้ห้ามโดยเด็ดขาดตายตัวว่า มิให้ประชาชนธรรมดาจับกุมผู้กระทำผิดโดยสิ้นเชิง บทบัญญัติที่เป็นข้อยกเว้นไว้ให้ประชาชนธรรมดามีอำนาจที่จะจับกุมผู้กระทำผิด ได้เฉพาะในบางกรณีดังต่อไปนี้เท่านั้น

๑. เมื่อเจ้าพนักงานร้องขอให้ช่วยจับ กรณีนี้จะต้องเป็นเรื่องที่มีหมายจับอยู่แล้ว ไม่ว่าจะมีความผิดฐานใดก็ตาม และเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามกฎหมายหรือจับตามหมายจับนั้น ได้ร้องขอให้ประชาชนธรรมดาช่วยจับกุมผู้กระทำผิดตามที่หมายจับระบุไว้ ข้อนี้จะต้องพึงระวังให้ดีว่าถ้าเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานจะจับกุม โดยไม่มี หมายจับแม้เจ้าพนักงานจะร้องขอให้ประชาชนธรรมดาช่วยจับประชาชนธรรมดาก็ไม่มีอำนาจในการจับกุม มีข้อสังเกตว่าคำร้องขอของเจ้าพนักงานเช่นนี้ไม่ถือเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงาน ดังนั้น ประชาชนผู้ได้รับคำร้องขอจะปฏิบัติตามคำร้องขอนั้นหรือไม่ก็ได้

๒. เมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้าเฉพาะความผิดประเภทที่กฎหมายระบุไว้ กรณีนี้ประชาชนผู้พบการกระทำผิดนั้นสามารถเข้าทำการจับกุมได้ทันที โดยไม่ต้องคอยให้เจ้าพนักงานร้องขอ อย่างไรก็ตามอำนาจในการจับกุมของประชาชนธรรมดาตามข้อ ๒ นี้ค่อนข้างจะมีขอบเขต จำกัดอยู่เฉพาะแต่ความผิดประเภทที่ระบุไว้ในท้าย ป.วิอาญาเท่านั้น และต้องเป็นกรณีที่พบการกระทำผิด ซึ่งหน้าอีกด้วย ซึ่งเงื่อนไขนี้นับว่าเป็นปัญหาอยู่ไม่น้อยสำหรับผู้ที่ไม่เคยเรียนกฎหมายมาก่อน เพราะจะไม่ทราบว่าการกระทำผิดประเภทใดบ้างที่กฎหมายระบุไว้ในบัญชีท้าย และก็ไม่ทราบว่าที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้ามีขอบเขตความหมายแค่ไหน เพราะถ้อยคำนี้เป็นคำทางกฎหมายซึ่งมีความหมายเฉพาะไม่จำเป็นต้องนำมาเขียนในที่นี้ แต่จะขอนำเอาความผิดซึ่งหน้าที่ระบุอยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเฉพาะที่พบอยู่เสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการจดจำ

- ความผิดต่อเจ้าพนักงาน
- ความผิดฐานหลบหนีจากที่คุมขัง
- ความผิดต่อศาสนา
- ความผิดปลอมแปลงเงินตรา
- การก่อการจลาจล
- ช่มชู้ กระทำชำเรา
- ทำร้ายร่างกาย
- ฆ่าคนตาย
- หน่วงเหนี่ยวกักขัง
- ลักทรัพย์
- วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์

๓. เมื่อประชาชนผู้เป็นนายประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้หลบหนีประกันหรือจะหลบหนีประกัน โดยเฉพาะเมื่อไม่สามารถจะขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงาน ให้จับกุมได้ทันที่เท่า่นั้น ไม่ใช่เป็นเจ้าหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ และถ้าเป็นกรณีอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ ประชาชนธรรมดาที่ไม่มีอำนาจทำการจับกุมผู้กระทำความผิดได้เลย ผลทางกฎหมาย กรณีที่ประชาชนธรรมดาไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะจับกุมผู้กระทำความผิดได้ดังกล่าวมา ในข้อ ๑-๓ นี้ ประชาชนผู้ทำการจับกุมย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เช่น ไม่มีความผิดฐานทำให้ผู้ถูกจับเสื่อมเสียอิสรภาพเสรีภาพ หรือหากผู้จะถูกจับนั้นต่อสู้ขัดขวางประชาชน ผู้จับก็มีอำนาจใช้กำลังป้องกันตนได้พอสมควรแก่เหตุ ในทำนองกลับกัน ถ้าเป็นกรณีไม่มีอำนาจจับกุมได้ตามกฎหมาย ผู้จับก็ต้องมีความผิดฐานทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ และอาจมีความผิดฐานอื่นติดตามมามากมาย เช่น บุกรุก ทำร้ายร่างกาย ฯลฯ เป็นต้น

คำแนะนำการจดจำตำหนิรูปพรรณ บุคคล และยานพาหนะของคนร้าย

การก่ออาชญากรรม การก่อการร้าย ถือได้ว่าเป็นผลของการกระทำของบุคคลทั้งสิ้น บุคคลต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับแง่ของผู้กระทำ ดังที่เราเรียกว่า "คนร้าย" หรือ "ผู้ร้าย" ประกอบกับการวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การกระทำความผิดของคนร้ายมักจะใช้ ยานพาหนะต่าง ๆ เพื่อการหลบหนีอย่างรวดเร็ว พาหนะที่ใช้ เช่น รถยนต์, รถจักรยานยนต์ ฯลฯ ในช่วงเวลา ที่คนร้ายลงมือกระทำความผิดและหลบหนีนั้น คนร้ายย่อมพยายามจะใช้เวลาให้รวดเร็วที่สุด เพื่อมิให้มีผู้ใดพบเห็น และเพื่อให้รอดพ้นจากการสืบสวนติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

พนักงานรักษาความปลอดภัยหรือประชาชนทั้งหลาย ย่อมมีโอกาสได้พบเห็นการกระทำความผิดได้ง่ายกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ เนื่องจากหากคนร้ายเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะ ไม่กระทำความผิด ดังนั้นการที่ท่านได้มีโอกาสพบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวแล้วนั้น ถ้าท่านได้ถูกซักถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ท่านอาจจดจำได้เฉพาะเหตุกว้าง ๆ เท่านั้น ในรายละเอียดอันสำคัญ เช่น รูปพรรณ ของคนร้าย การหลบหนี ด้วยวิธีใด ท่านอาจจะตอบไม่ถูก ทั้งนี้เพราะท่านอาจไม่สนใจมากนัก หรืออาจเนื่องจากการที่ท่านยังไม่ทราบ ว่าหลักการที่จะสังเกตจดจำรูปพรรณคนร้ายยานพาหนะที่ใช้หลบหนีเป็นอย่างไร และมีความสำคัญอย่างไร จึงต้องจดจำสิ่งเหล่านั้น การจดจำคำหารูปพรรณของคนร้าย ยานพาหนะของคนร้ายได้ดีนั้น มีความสำคัญมาก ต่อการสืบสวนจับกุมกระทำความผิดมาลงโทษ ทั้งนี้เนื่องจากถ้าท่านสามารถจดจำรูปร่าง หน้าตา คำหารูปพรรณของคนร้าย และลักษณะรูปพรรณคล้ายกับข้อมูลของท่าน หรือนำไปสังเกตสภาพคนร้าย แล้วประกาศสืบจับ โดยทั่วไปส่วนยานพาหนะที่ใช้ นั้นย่อมเป็นแนวทางในการสืบสวน ไปถึงตัวผู้เป็นเจ้าของ และผู้ที่ใช้อยานพาหนะนั้น ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นคนร้ายที่ได้กระทำความผิด อันเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างยิ่ง ในผลงานของตำรวจ ที่ผ่านมาเป็นจำนวนมากที่พลเมืองดี เช่น ท่านทั้งหลาย ได้แสดงความสามารถในการสังเกตจดจำคำหารูปพรรณคนร้าย และยานพาหนะที่ใช้เป็นอย่างดี เป็นผลให้ตำรวจสามารถพิชิตคดีสำคัญ ๆ แล้วได้ตัวคนร้ายมาลงโทษในที่สุด

ดังนั้น เพื่อเป็นการฝึกกำลังร่วมกันระหว่างตำรวจกับประชาชนในอันที่จะป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การก่อความวุ่นวายต่าง ๆ พวกเราต้องช่วยกันทุกวิถีทางในอันที่จะป้องกันมิให้เกิดเหตุหรือหากมีเกิดขึ้นเราก็สามารถจดจำข้อมูลของคนร้าย และนำมาลงโทษได้ เพื่อรักษาความสงบ เรียบร้อย ความปลอดภัยแก่สังคม หรือสถานที่ ที่ท่านดูแลรักษาให้คงอยู่ตลอดไป ในการนี้จึงขอแนะนำวิธีการจดจำคำหารูปพรรณคนร้าย ลักษณะยานพาหนะต่าง ๆ มาให้ ท่านได้รับทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการสังเกตจดจำ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำหารูปพรรณของคนร้าย หากท่านสามารถจดจำรายละเอียดได้มาก โอกาสที่ทางตำรวจจะจับกุมคนร้ายก็จะมีมากขึ้นด้วย

การสังเกตจดจำคำหารูปพรรณบุคคล หรือคนร้าย

๑. หลักของการสังเกตจดจำคำหารูปพรรณ มีดังนี้
 - ๑.๑ สังเกตจดจำสิ่งที่ใหญ่เห็นง่ายไปสู่สิ่งที่เล็กเห็นยาก
 - ๑.๒ สังเกตจดจำลักษณะเด่น คำหารูปพรรณไปสู่ลักษณะปกติธรรมดา
 - ๑.๓ พยายามอย่าจดจำทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ให้จดจำบางสิ่งบางอย่างที่ท่านจดจำได้อย่างแม่นยำ
 - ๑.๔ เมื่อคนร้ายหลบหนีไปแล้วอย่าถามผู้อื่นว่าเห็นอะไร ให้รีบบันทึกคำหารูปพรรณที่ท่านเห็น และจดจำได้ ลงในสมุดหรือกระดาษทันที

๑.๕ มอบรายละเอียดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง

๒. สิ่งที่สามารถจดจำได้ง่าย และควรจดจำก่อน

๒.๑ เพศ เป็นชาย หญิง กะเทย

๒.๒ วัยเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ แก่ ฯลฯ อายุประมาณเท่าใด

๒.๓ รูปร่าง สูง เตี้ย อ้วน ผอม สั้นท้วม ฯลฯ

๒.๔ ผิวเนื้อ ขาว ขาวเหลือง ดำ ชิด เที่ยว่วน ฯลฯ

๒.๕ เชื้อชาติ ดูจากใบหน้าเป็นคนไทย จีน ลูกครึ่ง แยก ฯลฯ

๒.๖ รูปร่างรูปไข่ กลม ยาว เหลี่ยม ฯลฯ

๒.๗ ผม สั้น หงอก หนา หยิก ตัดทรงอะไร หวีอย่างไร ฯลฯ

๒.๘ ปาก กว้าง แคบ ใหญ่ ริมฝีปากหนา ฯลฯ

๒.๙ หู กางใหญ่ เล็ก ตึงหูแหลม ฯลฯ

๒.๑๐ ตา เล็ก โต พอง โปน ตาชั้นเดียว ตาเข สวมแว่นตา แว่นกันแดด ฯลฯ

๓. สิ่งที่เป็นจุดเด่นผิดปกติ คำหน้าที่อาจจดจำได้ง่าย

๓.๑ คำหนีแผลเป็นบนใบหน้า ฝ้า ปาน หูด เนื้อดิ่ง มีลักษณะอย่างไร อยู่ส่วนไหนของร่างกาย

๓.๒ แผลเป็น มีลักษณะอย่างไร ขนาดเท่าใด อยู่ที่ส่วนไหนของร่างกาย

๓.๓ ลายสัก สักรูปอะไร ลีอะไร อยู่ที่ส่วนไหนของร่างกาย

๓.๔ ความพิการ ตาบอด หูหนวก ไม้ แขนขาด้วน ลิ้น ปากเบี้ยว ฯลฯ

๓.๕ ท่าทางการเดิน เดินตัวตรง ตัวเอียง ขากะเผลก

๓.๖ สำเนียงการพูด พูดช้า เร็ว ดุด่า สำเนียงเป็นคนไทย จีน ฝรั่งเศส หรือสำเนียงคนภาคใด

๓.๗ การกระทำบ่อย ๆ สูบบุหรี่จัด พูดเอามือปิดปาก ดิถยาเสพติด เวลาพูดเอามือล้วงกระเป๋า

๓.๘ การแต่งกาย จดจำเสื้อ กางเกง เช่น แขนสั้น -ยาว, ขาสั้น-ยาว ฯลฯ แบบของเสื้อ กางเกง เช่น ยีน เสื้อยืด เสื้อเชิ้ต เครื่องแบบนักศึกษา ลีอะไร ลายแบบไหน มีตัวเลขอะไรหรือไม่ รองเท้าที่ สวมเป็นชนิดใด ลีอะไร แบบใด

๓.๙ เครื่องประดับ มีเครื่องประดับอะไรบ้าง ที่เห็นได้ชัด เช่น แว่นตา นาฬิกา แหวน สร้อย กระเป๋า ถือ ฯลฯ

๔. กรณีที่คนร้ายมีการพรางใบหน้า เช่น สวมแว่นตากันแดด สวมหมวกกันน็อก สวมหมวก สวมหน้ากาก คลุมศีรษะ ด้วยถุง ฯลฯ ก็ให้พยายามจดจำสิ่งที่ใช้พราง และจดจำส่วนอื่น ๆ ของร่างกายที่มีได้พราง และจดจำได้ง่าย ดังที่เคยได้กล่าวมาแล้ว

การสังเกตจดจำยานพาหนะของคนร้าย หรือผู้ต้องสงสัย

๑. มีหลักใหญ่ ๆ ดังนี้

๑.๑ สังเกตจดจำสิ่งที่ใหญ่ เห็นง่าย ไปสู่สิ่งที่เล็กเห็นยาก

๑.๒ สังเกตจดจำคำนิ รอยชน สติกเกอร์ จุดเด่นต่าง ๆ

๑.๓ พยายามสังเกตอย่างจดจำทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ให้จดจำ บางสิ่งที่ท่านจำได้อย่างแม่นยำ

๑.๔ เมื่อคนร้ายหลบหนีไปแล้ว อย่าถามผู้อื่นว่าเห็นอย่างไร ให้รีบบันทึกลักษณะเอาไว้ทันที

๑.๕ มอบรายละเอียดให้กับตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง

๒. สิ่งที่สามารถจดจำ ได้ง่ายและควรจดจำก่อน

๒.๑ ประเภทรถ เป็นรถจักรยานยนต์ รถเก๋งส่วนบุคคล รถยนต์แท็กซี่สาธารณะ รถบรรทุก รถปิ๊กอัพ รถสามล้อเครื่องรถจี๊ป ฯลฯ

๒.๒ สีของรถ เป็นรถสีใด บริเวณใด เป็นสีชนิดธรรมดา ภูเขาไฟ ฯลฯ

๒.๓ ความเก่า-ใหม่ เป็นรถค่อนข้างใหม่หรือเก่า

๒.๔ ยี่ห้อ เป็นรถยี่ห้อ รุ่นปี พ.ศ.ใด (ต้องฝึกดูและจดจำ ยี่ห้อต่าง ๆ)

๒.๕ หมายเลขทะเบียน ดูได้จากแผ่นป้ายทะเบียน ให้จดจำทั้งตัวอักษรและหมายเลข ถ้าเป็นรถต่างจังหวัด ให้จดจำ ชื่อจังหวัดด้วย แผ่นป้ายทะเบียนของรถประเภทต่าง ๆ จะแตกต่างกันไป เช่น รถเก๋งส่วนบุคคล แผ่นป้ายจะเป็นพื้นสีขาว ตัวเลขและตัวอักษรสีดำ (เป็นป้ายของทางราชการ) ดัดข้างหน้า-หลัง รถแท็กซี่ แผ่นป้ายจะเป็นพื้นสีเหลือง ตัวเลขอักษรสีดำดัดข้างหน้า -หลัง แผ่นป้าย รถจักรยานยนต์จะเป็นพื้นสีขาว ตัวเลขอักษรสีดำ ดัดข้างหลังแผ่นเดียว อนึ่งในการสังเกตแผ่นป้ายทะเบียนพยายามสังเกตด้วยว่า เป็นแผ่นป้ายที่ติดไว้ อย่างหลวม หรือติดอย่างแน่นหนา หรือมีการพรางเลขตัวอักษรของแผ่นป้ายนั้น ๆ หรือไม่ด้วยวิธีใด (ปัจจุบันคนร้าย มักใช้แผ่นป้ายทะเบียนปลอม หรือมีการพรางหมายเลขทะเบียน และตัวอักษรให้ผิดไปจากความเป็นจริง)

๓. สิ่งที่เป็นตำหนิรอยชนจุดเด่นที่เห็นได้ชัด

๓.๑ ตำหนิ เช่น กระจกแตก สีลอก มีรอยเจาะที่ตัวถังของรถ ฯลฯ

๓.๒ รอยชน รอยบุบ รดมีรอยถูกชนบริเวณใดมากน้อยอย่างไร มีรอยบุบที่ใด

๓.๓ จุดเด่น เป็นรถที่แต่งเพื่อใช้แข่งขัน มีเสาอากาศติดอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ กับรถ ฯลฯ

๓.๔ สติกเกอร์ फिल्मติดสติกเกอร์บริเวณใด เป็นรูปหรือเครื่องหมาย หรือข้อความ อย่างไร มีติดฟิล์มกรองแสงที่มาก-น้อยที่ใด อย่างไร

๓.๕ แผ่นป้ายที่ติดกับกระจกด้านหน้า ได้แก่ ป้าย แผ่นป้ายวงกลมแสดงการเสียภาษี แผ่นป้ายผ่านเข้า-ออก ของสถานที่ต่าง ๆ บางครั้งระบุชื่อไว้ที่แผ่นป้าย ถ้าเห็นให้จดจำไว้ด้วยแผ่นป้ายแสดง สิทธิพิเศษต่าง ๆ เช่น การจอดรถ การประกันภัย ฯลฯ

๓.๖ เสียงของเครื่องยนต์ แตร จดจำว่ามีเสียงอย่างไร รถบางประเภทมีเสียงเครื่องยนต์ เสียงแตร เฉพาะตัว เสียงรถแข่ง รถปกติ รถสามล้อ รถจักรยานยนต์ ย่อมแตกต่างกัน บางครั้ง ไม่เห็นยานพาหนะก็อาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นยานพาหนะอะไร แต่ต้องอาศัยความชำนาญพอสมควร ทั้งหมดที่ได้แนะนำมานี้ เป็นเพียงแนวทางในการที่ท่านจะใช้ในการสังเกตจดจำตำหนิ รูปพรรณของบุคคล ลักษณะของยานพาหนะที่ต้องสงสัย การที่ท่านจะจดจำ ได้นั้นขึ้นอยู่กับว่าท่านมีความสนใจและมีการฝึกฝน ในการจดจำ ตามแนวทางนี้มากน้อยเพียงใด วิธีการฝึกจดจำนั้นไม่ใช่ของยาก ท่านอาจ ฝึกฝนจดจำ บุคคลที่เดินผ่านไปมา หรือยานพาหนะที่ผ่านไปมา แล้วลองบันทึกสิ่งที่ท่านจดจำได้ แล้วนำไปตรวจสอบกับบุคคลยานพาหนะจริง อย่างไรก็ตามข้อสำคัญของ การสังเกตจดจำ จะเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนของตำรวจก็คือ ข้อมูลที่แม่นยำ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้น หากท่านไม่แน่ใจในข้อมูลใด ๆ ก็ไม่ควรใช้วิธีเดาหรือคิดเอาเอง เพราะถ้าให้ข้อมูลเหล่านี้กับตำรวจ แล้วอาจทำให้เกิดการไขว้เขวสับสน แก่การปฏิบัติงานของตำรวจอย่างแน่นอน

การปฐมพยาบาลผู้ป่วย เนื่องจากประสบอุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่าง ๆ

การปฐมพยาบาล เป็นการรักษาพยาบาลโดยรีบด่วนเป็นพิเศษแก่ผู้ป่วยก่อนนำตัวส่งโรงพยาบาล หลักทั่วไปในการให้การปฐมพยาบาล

๑. ห้ามไม่ให้คนมุงล้อมตัวผู้ป่วย

๒. ให้อ่อนพ้กนึ่ง ๆ

๓. คอยสังเกตชีพจร, การหายใจ และอาการผู้ป่วยตลอดเวลา

๔. ก่อนนำผู้ป่วยไปพบแพทย์ควรรได้รับการปฐมพยาบาลเรียบร้อยแล้ว

๕. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามวิธี หากเคลื่อนย้ายไม่ถูกวิธีผู้ป่วย อาจเป็นอัมพาตตลอดชีวิต หรืออาการจะรุนแรงมากจนรักษาพยาบาลไม่ได้

๖. ควรมีรายการเกี่ยวกับตัวผู้ป่วยและการพยาบาลที่ให้ไปแล้วด้วย
๗. ในรายการเกี่ยวกับคดี ที่ควรจดปัญหา สาเหตุ, สถานที่เกิดเหตุ, เวลา, อาการและบาดแผลไว้
๘. อย่าทำการรักษาผู้ป่วยด้วยตนเอง

การปฏิบัติขั้นตอนเมื่อพบผู้ป่วยทำดังนี้

๑. ห้ามเคลื่อนย้ายผู้ป่วยเป็นอันขาด จนกว่าจะแน่ใจว่าผู้ป่วยไม่มีกระดูกหัก
๒. ถ้ามีอาการเลือดออกต้องห้ามเลือดก่อน
๓. ถ้าหยุดหายใจต้องทำการผายปอด
๔. ในกรณีคนไข้ยังไม่รู้สึกตัวห้ามไม่ให้คนไข้ดื่มน้ำ หรือยาใด ๆ เป็นอันขาด
๕. พยายามให้ผู้ป่วยนอนตะแคงหน้าไปด้านใดด้านหนึ่ง เงยคางไว้ ถ้ามีอาเจียนเต็มปาก ต้องควักออกให้หมด
๖. ผู้ทำการปฐมพยาบาลต้องมีความรอบรู้ สติดี, รู้จักคัดแปลงของใช้ เช่น ไม้กระดาน, ผ้าเช็ดหน้า, ผ้าปูโต๊ะ, เศษผ้า, เชือก, เศษไม้ น้ำ มาใช้ให้เป็นประโยชน์
๗. ส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาที่ถูกต้องต่อไป จากสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด

การแจ้งข่าวอาชญากรรม

ในกรณีที่ท่านทราบข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรม ซึ่งไม่ใช่เป็นเหตุที่เร่งด่วน เช่น รู้ตัวหรือทราบ แหล่งหลบซ่อนของคนร้าย เพื่อให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในฐานะที่ท่านเป็นพลเมืองดีคนหนึ่ง ขอให้ท่านแจ้งข่าวสารให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทราบ โดยวิธีใดวิธีหนึ่งที่ท่าน จะสะดวกดังนี้

๑. ทางโทรศัพท์
โดยโทรศัพท์แจ้งต่อสถานีตำรวจท้องที่
๒. ทางจดหมาย
ขอให้ท่านเขียนแจ้งข่าวสารได้ โดยท่านจะแจ้งนามของท่านหรือไม่ก็ได้ จำหน้าซองถึงสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรท้องที่ หรือจะส่งโดยตรงถึงกองบังคับการตำรวจภูธร ๖ อ.เมือง จว.ขอนแก่น
๓. พบเป็นการส่วนตัว
ซึ่งท่านอาจจะสละเวลาไปพบตำรวจที่สถานี หรืออาจจะขอให้ตำรวจไปพบท่านก็ได้

สำหรับการให้ข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความยินดีและพร้อมเสมอที่จะรับข่าวสารจากท่าน ทั้งข่าวสารที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับจากท่านจะถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามาก โดยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

ข้อเตือนใจ

๑. อย่าแจ้งข่าวเท็จ อันเป็นการกระทำที่ไม่ใช่เป็นพลเมืองดี ทั้งอาจเกิดผลเสียหายต่อ ส่วนรวมและตัวท่านเองด้วย

๒. ข่าวที่มีรายละเอียดมากเท่าใด ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้นเท่านั้น

ข้อความที่ควรแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑. เหตุที่เกิด..... รายละเอียดโดยย่อ
๒. สถานที่..... ตรอก, ซอย.....
ถนน
๓. ชื่อผู้แจ้ง..... โทรศัพท์.....

การรักษาสถานที่เกิดเหตุ

ในการสืบสวนคดีอาญานั้น พยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้พบและรวบรวมได้จาก สถานที่เกิดเหตุ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การจับกุมและนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องประสบอุปสรรคมากมายในการรวบรวมพยานหลักฐาน จากสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากประชาชนที่ชอบมุงดูเมื่อเกิดเหตุการณ์ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียง ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง มักจะเข้ามาในบริเวณที่เกิดเหตุ และทำลายหลักฐานร่องรอยต่าง ๆ ที่คนร้ายอาจทิ้งไว้ให้ลบเลือนหายไปเสียโดยมิได้เจตนา ซึ่งผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาคือพยานหลักฐานที่สำคัญได้สูญหายไปอย่างน่าเสียดาย ดังนั้น เมื่อท่านอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ หรือไปถึงสถานที่เกิดเหตุเป็นคนแรก ควรดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือได้พบเห็นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจที่อยู่ใกล้เคียง หรือศูนย์รวมข่าววิทยุ โดยเร็วที่สุด

๒. สอบถามชื่อ หรือจดจำ ลักษณะและเครื่องแต่งกายของบุคคลที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ใกล้เคียง เพื่อแจ้งให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทราบในภายหลังได้โดยง่าย

๓. สังเกต จดจำ และบันทึก

๓.๑ สภาพแวดล้อม ซึ่งเปลี่ยนไปได้โดยง่าย เช่น กลิ่นดินปืน กลิ่นน้ำหอม กลิ่นแก๊ส และกลิ่นน้ำมันเบนซิน

๓.๒ สภาพดินฟ้าอากาศ เช่น ฝนตก ฟ้าคะนอง หรือแดดออก มีเมฆหรือฟ้าใส

๓.๓ ลักษณะการแต่งกาย และเสื้อผ้าของผู้บาดเจ็บหรือผู้เสียชีวิต

๔. ไม่เคลื่อนย้ายวัตถุต่าง ๆ จากสถานที่เกิดเหตุ เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นในการช่วยชีวิตคนเจ็บ

๕. ไม่หยิบจับวัตถุต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุ

๖. ในกรณีมีผู้เสียชีวิต ไม่ควรแตะต้องหรือเคลื่อนย้ายศพโดยเด็ดขาด ยกเว้นเป็นกรณี เพื่อตรวจสอบว่ายังคงมีชีวิตอยู่หรือไม่

๗. ดูแลมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าไปทำการหยิบจับ โยกย้าย สับเปลี่ยน นำไป หรือทำลายวัตถุต่าง ๆ และร่องรอยในสถานที่เกิดเหตุ

๘. แจ้งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับทราบ และให้ความร่วมมือเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจมาถึงสถานที่เกิดเหตุ